

EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHEN KANSLIA

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

13.2.2026

EOAK/8586/2025 LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Eduskunnan oikeusasiamieheltä on pyydetty lausuntoa yllä mainitusta hallituksen esityksestä.

Kiinnitän ministeriön huomiota seuraaviin perustuslain 124 §:ää koskeviin näkökohtiin.

Kotoutumiskoulutuksen ja lukutaitokoulutuksen oikeudellinen luonne perustuslain 124 §:n näkökulmasta jää mielestäni epäselväksi ja esitysluonnoksen perustelut näyttävät tältä osin jossain määrin ristiriitaisilta.

Yhtäältä perusteluissa todetaan seuraavaa (s. 191):

”--- lukutaitokoulutuksen toteuttaminen on sellainen hallintotehtävä, jonka antamisesta muulle kuin viranomaiselle säädettäisiin kotoutumislaisissa---”, ja edelleen ”lukutaitokoulutuksen toteuttaminen rinnastuisi kotoutumiskoulutuksen toteuttamiseen”.

Toisaalta perusteluissa todetaan seuraavaa (s. 193):

”Lakiehdotuksen mukaan jatkossa kotoutumiskoulutus ja lukutaitokoulutus olisivat aina muodoltaan työvoimakoulutusta. Koska työvoimakoulutusta ei pidetä julkisena hallintotehtävänä, ei myöskään työvoimakoulutuksena järjestettävää lukutaitokoulutusta tulisi sellaisena pitää.”

Vielä perusteluissa todetaan samanaikaisesti seuraavaa (s. 175):

”Koska lukutaitokoulutuksen toteuttaminen on arvioitu rinnastuvan kotoutumiskoulutuksen toteuttamiseen, säädettäisiin myös

lukutaitokoulutuksen osalta virkavastuusta vastaavasti kuin kotoutumiskoulutuksen osalta.”

Näin ollen myös lukutaitokoulutuksen toteuttamista koskevat tehtävät ehdotetaan lisättäväni virkavastuusta säättävään kotoutumislain 96 §:ään.

Totean, että virkavastuuta ei säädetä, jollei kyse ole julkisesta hallintotehtävästä. Eli samanaikaisesti ei voida todeta, että kyse ei ole julkisesta hallintotehtävästä ja säättää virkavastuusta. Huomioni kiinnittyy myös siihen, että virkavastuusta ehdotetaan säädettäväksi, mutta mitään säännöksiä näitä tehtäviä hoitavien kelpoisuudesta ei ehdoteta. Epäselväksi jää, millaiselle toimijalle näitä tehtäviä voidaan antaa.

Esitysluonnosta olisi aiheellista selkiyttää ainakin edellä selostetuilta osin.

Apulaisoikeusasiamies Mikko Sarja

Esittelijäneuvos Jari Pirjola

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.